

“PARMAĞA DEĞİL GÜNEŞE BAKIN”

Yenilenebilir Enerji Sempozyumu'nun açılışında konuşan Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) Yönetim Kurulu Başkanı Kemal Ulusaler, önümüzdeki 25 yıl içinde enerji üretiminde fosil kaynaklarının payının düşmesinin beklenmemesine rağmen, yenilebilir enerji kaynaklarına yönelim önemli oranda artacağını kaydetti. Yenilenebilir enerji kaynaklarının potansiyelinin değerlendirilmesi için Ar-Ge çalışmalarına dikkat çeken Ulusaler, rüzgar enerjisine yönelik Ar-Ge'de Türkiye'nin “treni kaçırmak” üzere olduğu kaydetti. Güneş enerjisine yönelik çalışmaları için geç kalınmadığını ifade eden Ulusaler, “Geleceğin enerjisi olan güneşe, Türkiye'nin gerçekten bütçeden pay ayırması gerekiyor. Hiç değilse bugün artık biz güneşi gösterirken, yalnızca parmağı-mıza bakmasınlar” diye konuştu.

Gaziantep Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. İsmail Hakkı Özşabuncu ise üniversitelere Ar-Ge için yeterli finansal kaynak sağlanmadığı vurgulayarak, “Karar verici kurumlarda duyan kulaklar yok veya o kulakların duymasını engelleyen başka faktörler var” dedi.

EMO Gaziantep Şubesi, Gaziantep Üniversitesi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi ve TÜBİTAK tarafından düzenlenen IV. Yenilenebilir Enerji Kaynakları Sempozyumu, Gaziantep Üniversitesi Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümü'nde 31 Ekim-2 Kasım 2007 tarihleri arasında yapıldı.

Yenilenebilir enerji kaynaklarının araştırılması, incelenmesi, planlanması ve uygulanabilme potansiyeline sahip teknoloji yatırımlarına yönelik çalışma programlarının ele alınmasını sağlamak amacıyla düzenlenen sempozyum kapsamında, enerji politikaları, enerji ve çevre, güneş enerjisi, yenilenebilir hidrolik enerji, rüzgar enerjisi, jeotermal enerji, biyokütle-biyogaz, dalga enerjisi, hidrojen enerjisi, enerji ormancılığı konuları masaya yatırıldı. 5 oturumda 24 bildiri sunulan sempozyum kapsamında “Enerji Politikaları” başlığı adı altında bir de panel düzenlendi.

EMO Yönetim Kurulu Başkanı Kemal Ulusaler, sempozyumun açılışında yaptığı konuşmada, yenilenebilir enerji kaynaklarından Türkiye'nin yeteri kadar faydalanamadığına dikkat çekerek, uygulanan enerji politikalarının Türkiye'ye “dar geldiğini” kaydetti. Ulusaler, “Türkiye, içinde bulunduğumuz günlerde gerçekten hızla enerjisiz bir ortama doğru sürükleniyor. Ne hükümet ne de özel sektör, enerji konusunda yatırım yapmaya yanaşmıyor. Türkiye için karanlık günler çok yakın” diye konuştu.

Fosil yakıtların çok hızlı bir şekilde tükendiğine dikkat çeken Ulusaler, şöyle konuştu:

“Dünyada petrol yatakları tükenmek üzere, bugün 90 dolarları aşmış petrol fiyatlarının önümüzdeki günlerde 100 dolarları göreceği artık kuşku götürmüyor. Petrol, 40-

50 yılda tükenir konuma gelmese bile öyle bir noktaya gelecek ki, artık bu enerjiye ulaşmak hem fiyat olarak, hem de kaynak olarak oldukça zor olacak. Doğalgazda da aynı durum yaşanacak. Süreç içerisinde, dünya kömürden de geri adım atacak. Dolayısıyla, fosil yakıtlardan yenilenebilir enerji kaynaklarına geçiş kaçınılmaz ve sancılı olacak.”

“Parmağa Değil Güneşe Bakın”

Rüzgar ve güneşin diğer fosil yakıtların yerini almasının biraz zaman alacağına işaret eden Ulusaler, petrolün toplam enerji tüketiminde yüzde 38'lik payını, doğalgazın ise yüzde 30'lar dolayındaki payını önümüzdeki 25 yıl içerisinde korumasını beklediğini kaydetti.

Büyük petrol şirketlerinin yenilenebilir enerji alanına yönelik Ar-Ge çalışmalarına dikkat çeken Ulusaler, “Elbette, petrol artık tükenme noktasına geldi-

ğinde, bu petrol devleri kapıya kilidi vurup, dükkana kilidi vurup çekip gitmeyecekler. Bunun yerine, yenilenebilir enerji kaynaklardaki teknolojiyi bizlere satmaya çalışacaklar” diye konuştu.

Yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelik yapılan Ar-Ge çalışmalarına bütçeden pay ayrılması gerektiğini dile getiren Ulusaler, Danimarka'nın rüzgar tribünü üretimi alanında 60 bin kişiye istihdam yarattığını aktardı. Türkiye'nin rüzgar enerjisine yönelik teknoloji geliştirme konusunda “treni kaçırmak” üzere olduğunu kaydeden Ulusaler, “Ama geleceğin enerjisi olan güneşe, Türkiye'nin gerçekten bütçeden pay ayırması gerekiyor. Hiç değilse bugün artık biz güneşi gösterirken, yalnızca parmağımıza bakmasınlar” diye konuştu.

AKP hükümetinin enerjide ithal kaynaklara bağımlılığı aktırdığını belirten Ulusaler, “2002’de AKP iktidar olduğunda, doğalgazın oranı yüzde 30’ların altındaydı. Bugün doğalgazın elektrikte kullanım oranı yüzde 48’lere çıkmış durumda. Öz kaynağımız kömür, yüzde 33’ler civarındaydı, bugün yüzde 19’lara düşmüş durumda. ‘Öz kaynaklarımızı kullanacağız’ diyen hükümet, Türkiye’yi ithal bağımlısı haline getirdi” diye konuştu.

“Tilki Vaaz Veriyor, Kazlara Dikkat”

Nükleer enerji santrallerinin son günlerde yine küresel ısınma ile bağlantılı olarak “temiz enerji” olarak nitelendirilmeye başlanıldığını belirten Ulusaler, şöyle devam etti:

“Aslında Dünya Enerji Ajansı'nın projeksiyonlarına göre önümüzdeki 20 yıl içerisinde nükleer enerjinin payının yüzde 12’lere, hatta 9’lara kadar düşecek. Özellikle küresel ısınma ve bunun yarattığı krizden dolayı bu gerçeği gündeme getiriyor. Tabii, bu da ayrı bir ticari ve siyasi manipülasyon. Nükleer enerji santrallerini, özellikle dünyada hızla pazar yitirmesinden

dolayı, gelişmekte olan ülkelere, bizim gibi ülkelere pazarlamaya çalışıyor. Gelişmiş ülkeler nükleer enerji santrallerinden hızla vazgeçmekte. Avrupa’da bir tek Finlandiya’da yapımı sürüyor, Amerika uzun yıllardır yapmıyor. Dolayısıyla, Anadolu’nun o güzel sözünü burada bir kez daha ifade etmek istiyorum: Tilki vaaz veriyorsa, kazlarına dikkat et.”

“Duyan Kulaklar Yok”

Açılıştaki konuşan Gaziantep Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. İsmail Hakkı Özşabuncu ise Türkiye’de enerji talebinin arttığını ancak buna karşılık enerji arzının sağlanamadığını kaydetti. Ar-Ge için üniversitelere finansal kaynağın sağlanmadığına işaret eden Özşabuncu, şöyle konuştu:

“25-30 yıldan beri dünyada yenilenebilir enerji kaynaklarına bir yönelim var. Türkiye’de en azından 15 yıldan beri bu konular tartışılıyor. Ama şunu belirtmek istiyorum: Maalesef, bu konuda karar verici mekanizmalarda, karar verici kurumlarda duyan kulaklar yok veya o kulakların duymasını engelleyen başka faktörler var.”

EMO Gaziantep Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Arif Nacaroğlu ise fosil kaynaklı enerji kaynaklarının

ihtiyacı karşılamayacak düzeyde azalmaya başladığını ifade ederek, enerji dönüştürme yöntemlerinin çevreye ve insanlara verdiği zararların artık ciddi boyutlara ulaştığını dikkat çekti. Tüm dünyada yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelimin hızla arttığını kaydeden Nacaroğlu, “Çocuklarımızın bizi kendi hırslarımız uğruna dünyayı ve canlıları felakete sürüklemiş bir kuşak olarak anmamaları için, halen şanssız olduğuna düşünüyorum” diye konuştu.

Gaziantep Üniversitesi Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölüm Başkanı Doç. Dr. Gülay Tohumoğlu da çevresel etkileri daha az olan yenilenebilir enerji kaynaklarının önemine işaret ederek, “Yenilenebilir enerji kaynaklarının sürdürülebilir olmasıyla beraber, dünyanın her ülkesinde bu kaynakların temini kolay olması sebebiyle daha bir önem arz etmektedir. Bu kaynakların kullanımı, mevcut teknik ve ekonomik sorunların çözülmesi halinde, şüphesiz 21. Yüzyılda en önemli enerji kaynağı olacaktır” diye konuştu.

Enerjinin yenilenebilir kaynaklardan elde edilmesi kadar enerji verimliliğinin de önemli olduğunu ifade eden Tohumoğlu, “Kullanıcıların bilinç düzeylerinin artırılmasının yanı sıra, ulaştırma, sanayi, tarım sektörleriyle birlikte işyerleri ve konutlarda akıllı enerji sistemlerinin oluşturulması önem kazanmaktadır” dedi. ◀

Enerji’de kaynak sahipliğinin yanı sıra teknoloji sahipliği de yeni mücadele alanı haline geliyor...

“YENİLENEBİLİR ENERJİDE TEKNOLOJİ REKABETİ YAŞANACAK”

Yenilenebilir Enerji Sempozyumu kapsamında yapılan “Enerji Politikaları” başlıklı panelde konuşan Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) Yönetim Kurulu Yazmanı Cengiz Göltaş, fosil kaynakların azalmaya başlamasının, ülkelerin enerji alanında yürüttüğü mücadeleyi, yenilenebilir enerji kaynakları için geliştirilen teknolojilere sahip olma konusuna taşınmasına neden olduğunu kaydetti. Türkiye’de enerji politikalarının yıllardır uluslararası şirketler ve finans kuruluşlarının çıkarlarına göre planlanmasının enerji üretiminde ithal kaynak bağımlılığına yol açtığına dikkat çeken Göltaş, kamunun yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarına yatırım yapması gerektiğini dile getirdi.

IV. Yenilenebilir Enerji Sempozyumu kapsamında yapılan “Enerji Politikaları” başlıklı panel 31 Ekim 2007 tari-

hinde gerçekleştirildi. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Mehmet Nuri Bodur’un yönetti panele, Gaziantep Üniversitesi Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümü’nden Yrd. Doç. Vedat Karslı, ODTÜ Şehir ve Planlama Bölümü Öğretim Üyesi Doç Dr. Çetin Göksu ve EMO Yönetim Kurulu Yazmanı Cengiz Göltaş konuşmacı olarak katıldı.

Cengiz Göltaş, panelde yaptığı konuşmada, hükümetin yatırımsızlık nedeniyle Türkiye’yi karanlığın eşiğine kadar getirdiğini kaydederek, “Türkiye, ülkenin ihtiyaçları ve kaynaklarının öne çıkarıldığı bir enerji politikasına sahip değil. Ucuz, güvenilir, kaliteli, sürekli bir elektrik enerjisi sağlamanın temel yolu, ülkenin kendi öz kaynaklarıyla kısa, orta ve uzun vadede yapılacak

planlama ile belirlenen bir enerji politikasından geçiyor” diye konuştu.

Enerji üretiminde petrolün 40-45 yıl, kömürün 120-150 yıl ve doğalgazın 60-65 yıl daha kullanılmasının beklenildiğini ifade eden Göltaş, 1974 yılında yaşanan petrol krizinin ardından bütün gelişmiş ülkelerin yenilenebilir enerji kaynaklarının araştırılması için pay ayırmaya başladıklarını gördüğünü kaydetti. Uluslararası Enerji Ajansı’nın fosil kaynakların kullanımının 2040’li yıllardan sonra düşeceğini kaydettiğini belirten Göltaş, enerjide geçiş yüzyılında fosil kaynakların denetimi için savaşların yanı sıra yenilenebilir enerji kaynakları teknolojilerin acısında da ülkeler arasında rekabet etmesinin beklenildiğini ifade etti.

Elektrik enerji politikaları açısından Türkiye’nin 1980’li yıllardan bugüne

yapısal bir kırılmaya maruz kaldığını ve değişim programı adı altında, “serbestleştirme, özelleştirme ve piyasa-laştırma” politikalarının yürütüldüğünü kaydeden Göltaş, şöyle devam etti:

“1980’li yıllardan 2007’ye kadar partiler değişse de, enerji bakan-ları değişse de, bu politikanın ana hatları değişmiyor. Bunlar Dünya Bankası, IMF gibi kuruluşların ya-pısal uyum kredilerinde bağlı olarak şekillenen, yine Avrupa Birliği’ne girmenin ön şartları olarak, kurullar biçiminde ifade edilen sağ, liberal politikalar bunlar.”

Enerji politikalarını Türkiye’nin ihti-yaçları yerine uluslararası şirketlerin ve finans kuruluşlarının dayatmaları-nın şekillendirdiğini anlatan Göltaş, enerjide ithal kaynaklara bağımlılığın arttığına işaret etti. Doğalgazın enerji üretiminde 1990’larda yüzde 10-15’ler arasında pay aldığını hatırlatarak, do-ğalgazın bugün yüzde 50’ler seviye-sine ulaştığını ve İran’la yapılan son anlaşmayla birlikte elektrik enerjisi üretimindeki payının yüzde 60’lar se-viyesine ulaşacağını kaydetti. Göltaş sözlerini, “Ülkenin ulusal bağımsızlığı açısından ve mevcut kaynakların çe-

şitlendirilmesi açısından da bu sağ, liberal politikalarla vazgeçilmeli. Kamusal anlamda yenilebilir enerji kaynaklarına yatırım yapması için bütçeden pay aktarılmalı” diyerek tamamladı.

“Güneş Odaklı Yeni Bir Uygarlık Yaratmalıyız”

ODTÜ Şehir ve Planlama Bölümü Öğ-retim Üyesi Doç Dr. Çetin Göksu da, dünyanın küresel ısınma birlikte büyük bir tehlikeyle karşı karşıya olduğuna dikkat çekerek, yenilenebilir enerji kaynaklarının önemini vurguladı.

Göksu konuşmasına şöyle devam etti:

“Karşımızdaki düşman bellidir. Fosil yakıtlara dayalı bir uygarlığın, 20. Yüzyılda hızlanan bu modern uygarlığın sonuçlarıdır. Biz eğer emisyonları azaltıp, dünyadaki yaşamı yaşanabilir hale getirmek istiyorsak, fosil enerjilere dayalı bir uygarlıktan, güneş odaklı yeni bir uygarlığa gidişin yollarını aç-malıyız.

Bu uygarlığın hedefi, emisysonsuz yeni bir uygarlıktır. Bunu yaratacak olan da güneştir. Biz istesek de istemesek de zaten dünya buna doğru gitmektedir. Dolayısıyla bu gidişin adını koyup sistematik çalışmaları ülkemizde başlatmalıyız.”

“Proje Eksenli Eğitim”

Yrd. Doç. Dr. Vedat Karslı ise konuş-masında, yenilenebilir enerji kaynakları için teknoloji geliştirilmesinin önemine dikkat çekti. Üniversite, sanayi işbirliği-nin Ar-Ge konusunda istenilen seviye ulaşmadığını ifade eden Karslı, bu sorunların kaynaklarına ilişkin değer-lendirme yaparak, çözüm önerilerini sıraladı. Yapılan Ar-Ge çalışmalarında döner sermayeden yüzde 75’lik kesinti yapıldığını hatırlatan Karslı, bu kesin-tilerin gelir vergisi dahil olmak üzere yüzde 25’e indirilmesi durumunda, akademisyenlerin Ar-Ge çalışmalarına katılımının sağlanabileceğini savundu. Öğretim üyelerinin kariyer yükselme-lerinde, proje, Ar-Ge ve sanayi çalış-maları en az bir yayın eşdeğeri olarak puanlamasının akademisyenlerin ilgisi artmasına neden olacağını ifade eden Karslı, üniversite yönetimlerini uzun vadeli Ar-Ge faaliyetleri planlaması yapması gerektiğini kaydetti.

Karslı, “Proje yürütücülerinin yaşa-dıkları sıkıntı ve problemlerin çözü-münden üniversite rektörleri birinci derecede sorumlu olmalı, yürütücü-lerin ceplerinden para harcamaları zorlanmamalı, bilakis, çalışmaları teşvik edilmelidir. Proje eksenli eğitim, yüzyılımızın eğitim felsefesi olacaktır” diye konuştu.

Sanayicinin ise Ar-Ge konusunda dev-letten alınan teşvikler dışında kaynak ayırmak istememesinden yakının Kars-lı, “Sanayicimizin eline cebine atmaya alışmalı. Her şeyi devletten bekleme veya devleti söğüşleme zihniyetinden kurtulmalı” diye konuştu. ◀

